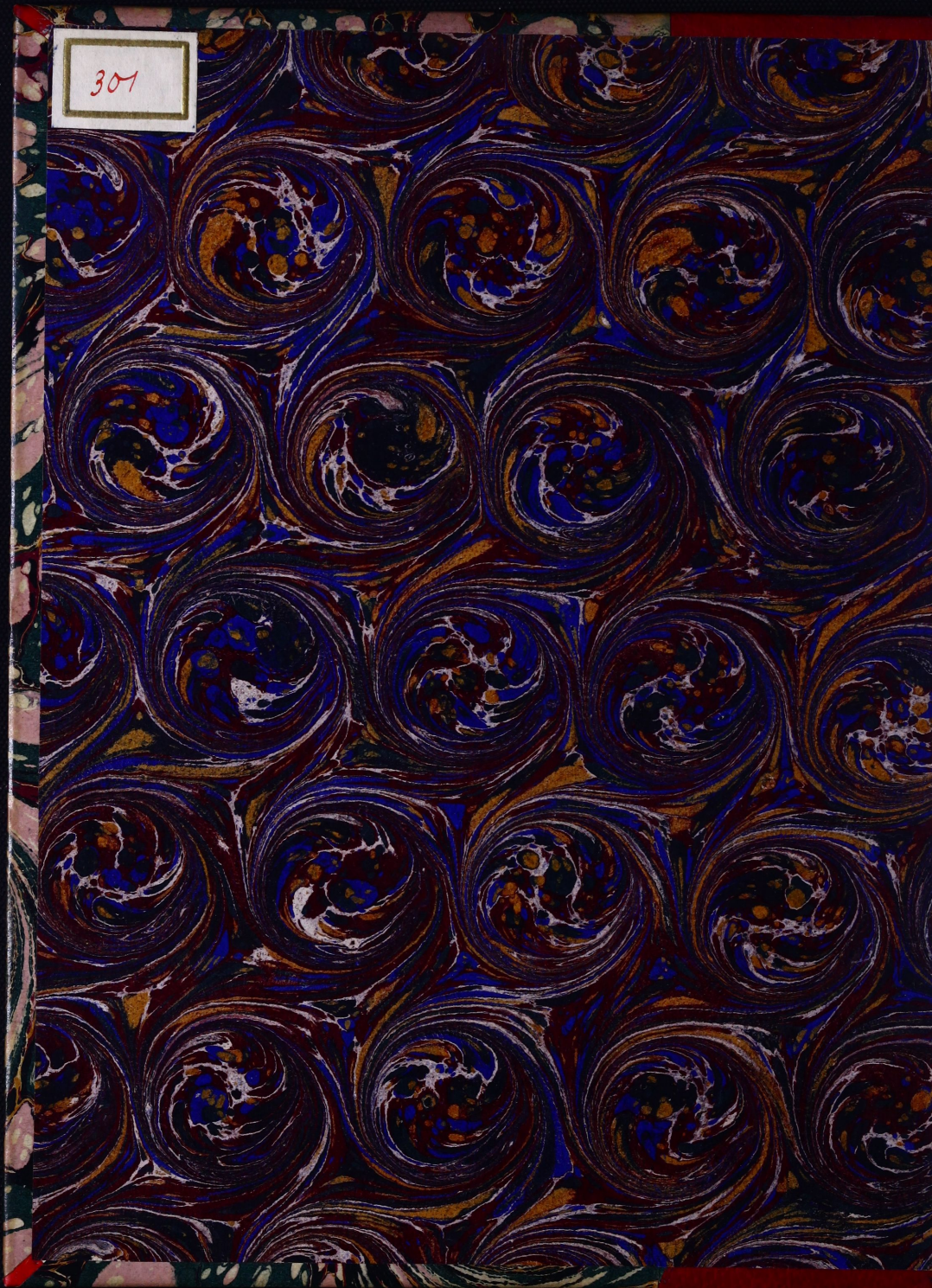
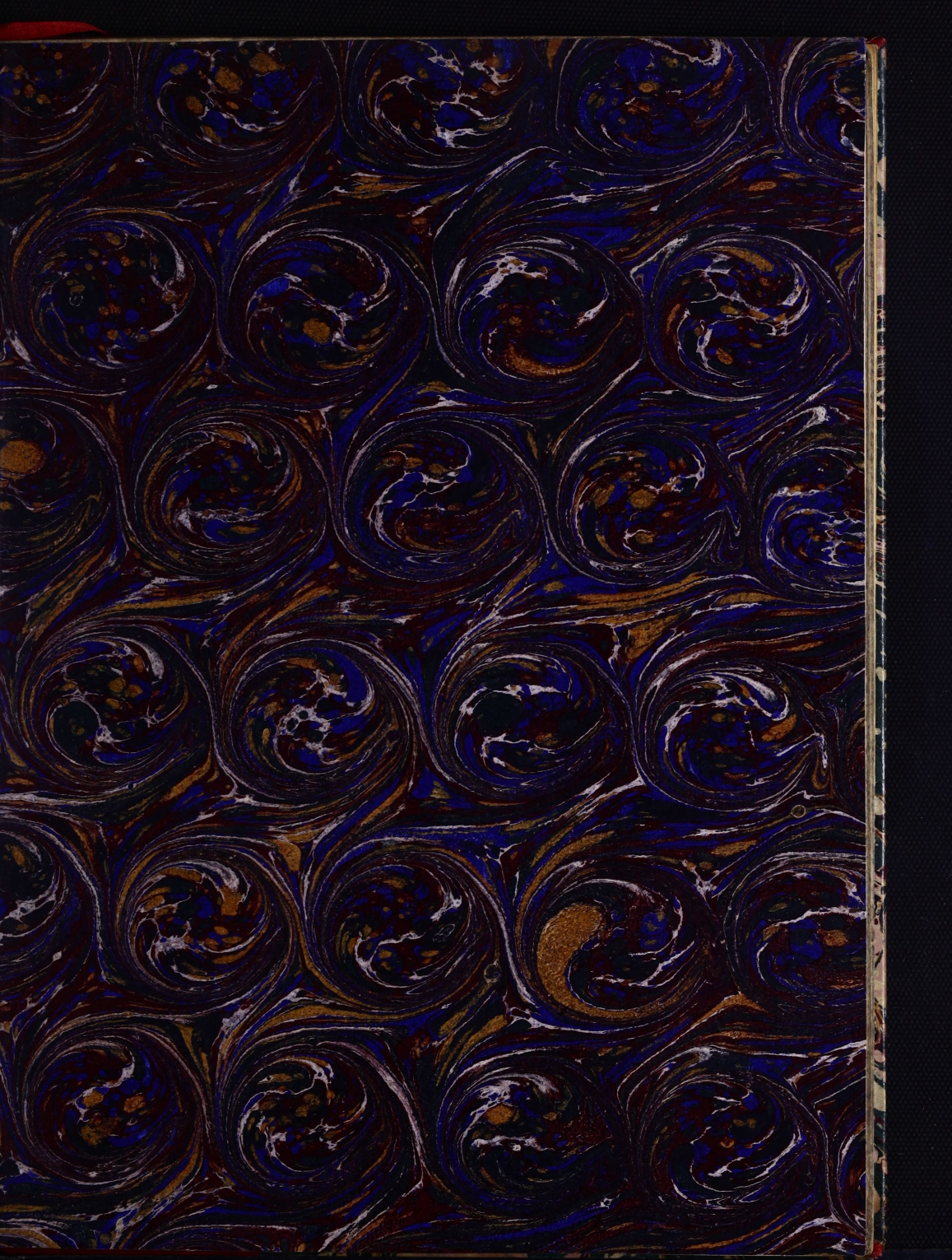

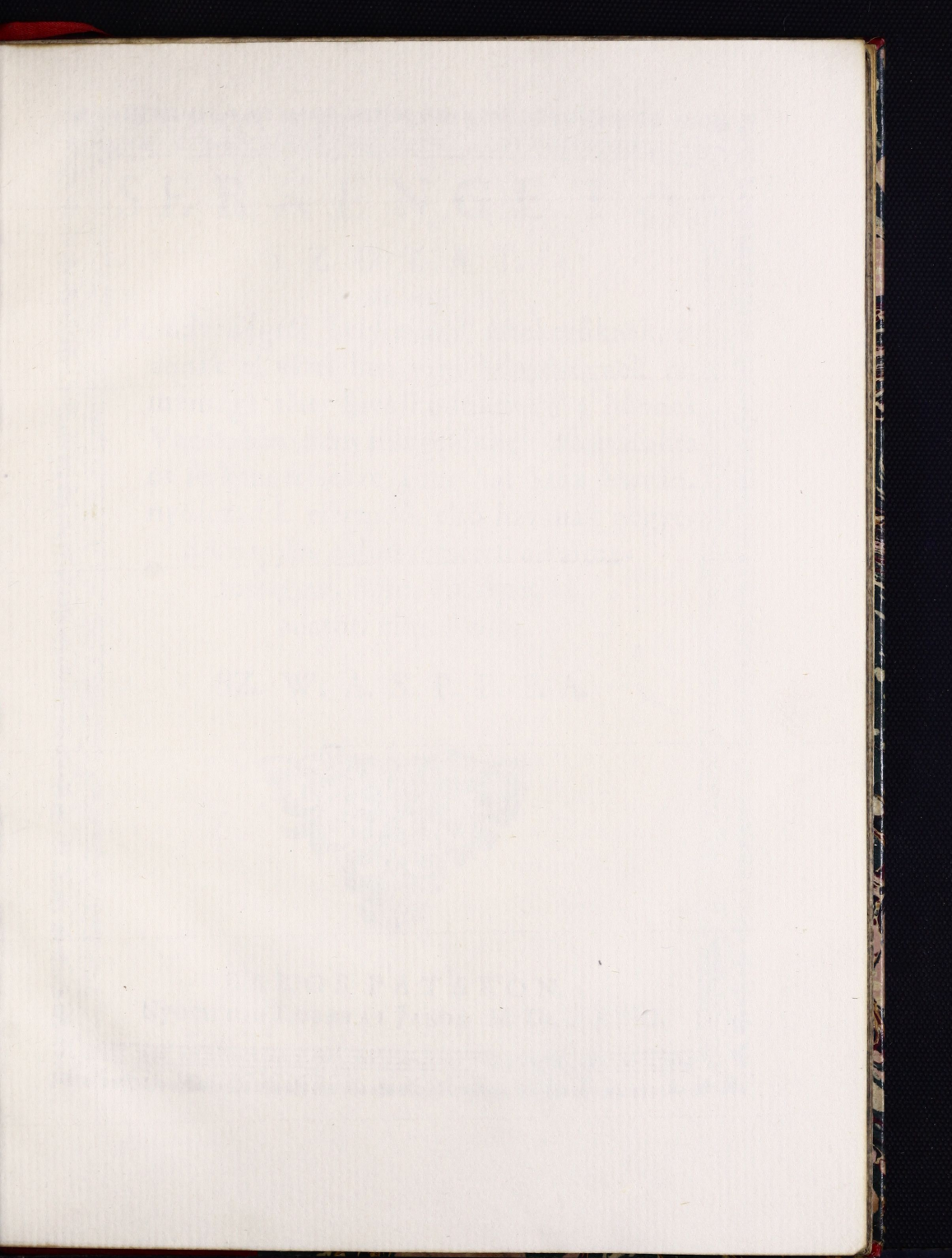

301

Rath 301.

SERKENGETŐ- SZOZAT.

Az Az:

Az üdvösségrül helytelenül értekezőknek, és annak el-vételében való könyűségnek reménsége alatt hivolkodóknak s' a bűnnek Vánkosán henyéldegelőknek oktatásokra és serkengetésekre Ezer hat Száz hatvannyólczadik esztendő, első havának negyedik napján, halott temetési alkalmatossággal, Sáros Patakon, kiadatott elmélkedés.

SZ. W. A. S. P. E. P. A.

SÁROS PATAKON,
Nyomtatta ROSNYAI JÁNOS. M. DC. LXVIII.

SEATTLE
WASHINGTON
JANUARY 1908
THE
PACIFIC
COAST
TRADING
COMPANY
GENERAL MANAGERS
1000 PLYMOUTH STREET
SEATTLE, WASH.

SERKENGETŐ- SZOZAT.

Az Az:

Az üdvösségrül helytelenül értekezőknek, és annak el-vételében való könnyűségnek reménsége alatt hivolkodóknak s' a bűnnek Vánkofsán henyéldegelőknek oktatásokra és serkengetésekre Ezer hat Száz hatvannyólczadik esztendő, első havának negyedik napján, halott temetési alkalmatossággal, Sáros Patakon, kiadatott elmélkedés.

SZ. W. A. S. P. E. P. A.

SÁROS PATAKON,
Nyomtatta ROSNYAI JÁNOS. M. DC. LXVIII.

Nemes Nemzetes Vitézlő DALMADI IST-
VAN Uramnak Erdély Országának választot
méltóságos Fejedelemnek, &c. RAKOCZI-
FERENCZ Uram ö Nagyfága belső-s' fő ren-
den való szolgájának és Tanácsának, &c.
nékembetsülettel való Uramnak
Fautoromnak.

UGy te czvén kegyelmednek Nemzetes DALMA-
DI ISTVAN Komám Uram, hogy a mely Pra-
dikatiot hallatos szóval el-Predikallottam a kegyel-
med szomorú házának kapuja között, szerelmes közép-
ső Leánkájának N: Dalmadi Susánnának temeté-
si pompájának alkalmatosságával, ugyan azont pen-
nára is venni ne nehéz elleném. Mellyet hogy meg
nem kel vala tselekednem, lehetnek vala nem meg-
vetendő okai; Mind az által azokat felre téven a
mint sok és terhes környűlöttem sürgő, forgo alkal-
matlanságok meg engettek, a kegyelmed tetzésenek,
engedvén, irásban ki-attam. Az Ur leg yem
meg-szentelje ez kis munkának a kegyel-
med lelke hasznára! Amen.

Kegyelmed kész szolgája a' Lelkicikben.

SZ. W. A. 1.

Luca. 13. v. 24.

Igyekeztek be-menni a szoros kapun.

ELŐL-JÁRO SZO.

OT dolgok vadnak, mellyekre fáradhatatlanul kell lelki szemeinket függesztve tartanunk: *Első*; E világi életet tsalhatatlanul követő állapot. A Szent Irás ugy tanit pedig hogy két helyek legyenek, s' ezeken kívül többek nicsenek-is (hané ha ki Homerus és Virgilius Pogány vers íróknak fabulájokat követi) mely helyekre az egész éberi nézettség ballagdogál, és a' mellyekben mid örökre-is marad, a' veszedelem tudni-illik és az élet. *Második* Azok az utak, kapuk, mellyek kit kit az emberek közül az ő utolsó végekre, s' helyekbe határokbá vezetnek. *Harmadik*; Hogy ezek a' két utak, kapuk, magok között mindé képpen ellekezzenek: mert az egyik igen szeles, könyű, melly a' veszedelmes Pokolra viszen. A' második pedig, keskeny szoros, mely a' ditsőséges életre vezet és Kalauz.

Matth. 7
7. 13. 14.

A. 2

Negyed

Negyedik: Hogy igen sokan vadnak kik a széles úton és tágas kapu által járnak, felet-
te keveslén legyenek penig azok, kik a' keskeny
utat és szoros kaput meg-talállyák. *Eödödik:* Mi-
tsoda legyen immár mind ezekre nézve kinek
kinek az ő tisztis; hogy a' széles útban való-járást
tudni-illik tellyefféggel hátmege hagyván, min-
den tehetségével a' keskeny útban és szoros ka-
pu által járjó. Ez utolfora ősztonöz a' hiv tanu-
bizonyság, az életnek és halálnac Ura, az Ur
Iesus Christus bennünket. Midőn így szól:
Igyekezetek bé-menni a' szoros kapun.

R E S Z É I.

*E' mi szent leczkénkben öt punctumok vagy
czikkelyek adatnak mi előnkben. I. Alattom-
ban az a' hely, a' melyben a' szoros kapun bé-
kel kinek kinek mennie. II. Hogy ennek a' hely-
nek kapuja vagy on, a' mely által kel a' bé-
menetelnek lenni. III. Hogy az a' kapu, Szoros. IV.
Mindē embereknek tiszték, ez szoros kapun bé-
menniek. V. Hogy ennek a' bé-
menetelnek tellyes igyekezetből, minden
tehetségből való-
nak kel lenni. *Contendite. Igyekezetek.**

Rövid

Rövid ki-fejtése és világoztása vagy magyarázata, a' szent leczke szavainak.

I. Elsőben-is látsuk a' helyet a' melyben való bé-menetelre kel igyekeznünk. A' mi leczkénk felet való versben, az hozatik-bé, hogy egy ember arrul értekezet Urunktul: ha kevéssen vadnaké a' kik idvezülnek? Erre idvözitőnk né felel igyeneffen, ha sokan vadnaké, vagy kevéssen, a' kik idvezülnek, hanem tsak azt adgya tanátsul, mit kelleffen tselekedni kinek kinek, s' mi legyen tiszti hogy idvezülhessen. *Igyekeztek bé-menni a' szoros kapun.* Mint ha azt mondomotta volna, haszontalan értekezés az, ha sokan vagy kevéssen vadnak a' kik idvezülnek, hanem kinek kinek arrul kel inkább gondolkodni, azon igyekezni minden tehetőségével, hogy ő bé-mehessen abban az idveffégekben. Az idvőség azért a' melyben bé-kel menni. Olvásd-ele a' következő néhány versket s' fel találod, hogy ez a' hely az Isten Országá. hol Abrahám Isáák, Jákób és mind a' Proféták, szent Máthénál hetedikben (a) *penig szépen ki fejeztetik a' hol ezt a' helyet (a) 7. 13.* örök életnek nevezi. Mennyetek-bé az örök életre a' szoros kapun. Ebben kel azért bé-men-

(b) 1. Cor
2. 7. 9.
(c) Pfal. 1.
7. 11.
(d) 625 21

(e) Apoc.
20. 7. 6.

(f) Job. 14
7. 1.

(g) Apoc.
21. 7. 4.

(h) c. 5. 1.

(i) 7. 4.
vifzont.
Sidc. 11. 7
36

ni mellyet szem nem látot, fül nem hallot, nyelv
ki-nem mondhat, sziv meg-nem foghat, (b)
Ott vagyon elégséges öröm, és gyönyörűségek
mind örökké. (c) Mely felől láts Szent Má-
thénál. (d) Hol ama' nagy Talentomozo Ur
igy szól hiven kereskedő szolgájának. Meny-
bé a' te Uradnak örömében, ebben az örök élet-
ben kel azért bé-menni. Lészen ugyan élet a' Po-
kólban-is, de az az élet Halál inkább mint sem é-
let, miképpen-is nevezetik a' Szent Irásban. (e)
El az ember mig e' világban vagyon-is, de az az
élet igen rövid s-majd meg-kelelni. (f) De a'
hovás-melybé bé-kelelnünk örök élet az, né-
lészen többé ott az halál. (g) ezt az örök életet
penig hasonlittya. 1. Házhoz, Váráshoz, mely-
nek kapuja vagyon. s' ugy-is nevezetik nem
kevés helyeken a' Szent Irásban. Szent Pál má-
sodszor Corinthusiakhoz irt levelében. (h) E-
pülésünk léfzen azt mondgya, Istentől nem kéz-
zel csinált házunk, hanem örökké való menybe.
Idvezitők-is Szent Jánosnál 14-dikben. (i) Az
én Atyámnak házában sok hajlékoc vadnac.
Ennek a' Városnak le-írását lássad jelenéfrül i-
rot könyvnek huszon egyedik részében. (k) s-
töb

(k) több helyeken is. 11. Hazához melyben nekünk mint úton jároknac, jüvevényeknek békel mennük. A' mint szent Páltól neveztetik. (l) midőn azt állattya, hogy Abrahám, Isáák, Jákób s' a több szentek mint bujdósok jövevények, az földön, más hazát kerestenc, tudni-illik mennyeit.

(k) 7. 10.
11. 12.
seq. 62 Si-
dok 11 10.
c. 12. 22.
23.
(l) Sid 6.
11. 15.

Errül a' házrúl Varáfrúl, s' mennyei hazárúl azt állattya immár; *Másodszor Idvezitünk; hogy ennek kapuja, uttya vagy on: a' melly által vagy on s' lehet abban az örök országban való bé-menettel* (m) Láthacz e' Várasnak kapuirúl Jelenéfrúl irt könyvnek huszon eggyedik részeiben. (n) Eztaz kaput zárlottuc vala bé a' mi első szüleinkeknek esetek által, fel nyittatott penig amaz öröktül fogván meg-áldoztatott Isten bárányatul. (o) és immár mostan nyitva áll. (p) Az a' kérdés: mitsoda az a' kapu s' út, a' mellyen ez szent Várasban lehet a' bé-menetel? Egy szóval: eza' Kapu és Ut, nem egyéb, hanem a' mi bűneinkért világ fundamentomának fel vetésétől fogva meg-áldoztatott Istennek Bárányja az áldot Isten és ember Ur Jesus Christus. Nevezi önnön magát a' Juhokaklának ajtájának. (q) En

(m) 2. Per
1. 7. 1.
(n) 7. 12.
Jel. 13. 18.

(o) Sid. 16
20.
Jan 10. 73.
(p) Jel. 3.
21. 22. 23.
seq.

(q) Joh.
10. 9.

vagyok, azt mondgya, az ajtó, én általam valaki bé menénd, meg-tartattk, és bé mégyen s' ki mégyen és jo főre talalkozik. Mondgya magát Utnac is. (r) En vagyok, azt mondja Út. Mi okó kapu s' út? En tsak egy okát adó. Mert a' miképpen valamely erős házban Városban rend szerint senki bé nem mehet, hanem tsak annak kapuján. Ekképpen senki az örök életre bé nem mehet, hanem tsak a' Jésus Christus által. (s) *De ércsük tovább*, minémü kapunak mondgya ezt Urunk, mely harmadik czikkelye leczkénknek? Azt mondgya, hogy ez Szoros Kapu. Oly szoros mint az ember torkának belső hézagja, hová a' görög ige láttatik is czélozni, a' penig oly szoros hogy egy legyeczkénec nehéz által szorulni rajta, mert a' mint irjác, Adrianus Pápa egy légy miat fült-meg. Sőt hogy egy némely, egy szál szőrötske miat. Igen szoros hát ha tsak hajszál is meg-akad rajta. Tsak olyan mint a Tő foka. (t) Oly szoros hogy ezt igen keveffen talállyák-meg. (u) Sok tapogatással jut valaki arra, hogy ennek a' kapunac bé-menetelére való szoros hézagjára találhassó. Igyekeznecc ugyan, igyekeznecc, de ugyan tsak fokban el-ma-

(r) Joh. 14

Sid. 10.

19. 20.

(s) Joh. 14

Eph. 2. 7.

18. és 3. 12.

Tsch. 4. 12.

(t) Mar. 10

25.

(u) Matth

7. 14.

SERKENGETŐ SZÓZAT.

el-maradnac, mert né találhattya'c fel mint egy Sodomabéliec a Loth házának ajtaját. (x) Miért mondás'éc penig s' legyen, ily szoros ez az örök élet nec városánac kapuja; majd aláb a' tanuságnac meg-erősítése alkalmatofságával meg fogjuk érteni. Most ezt jegyezzúc-meg: hogy egy szóval akarja jelenteni mely munkás terhes, s- nehéz dolog az idvőtségnek és örök élet nec el-vitele. Láts erről Szent Máthenál 19-ben hogy a' Tevé nec könnyeb a' Tő fokón által menni mint idvezülni, &c. Most tekéntsúc-meg leczkénk nec negyedic *punctumat*: melybét isztünc adattatic előnkben, tudni illic a' szoros kapu által való bé-menetel. *Igyekezettek bé-menni*. Minden tétova-való csapongást félretévén, bé kel menni ez Istennek Városának szoros kapuján. Nem elég ez szoros kapuig el-menni, azon zörgetni, mellyet a' bolond szűzek-is mind el-követtek, de igen haszontalan; hanem ugyan belől kel abban menni, mint a' bölcs szűzec. (y) hogy ott osztán le-telepedhesünk Abrahámmal, Isááckal, s-minden Sz. Prófétákkal. (z) Így mondgya másut is Idvezitőnc: Meny-bé a' te Uradnak örömében. (c)

(x) Gen.
19. 11.
Lafiad Act.
17. 23.

(y) Matth.
25.

(z) Matth.
8. Luc. 3.
7. 25. 28.

B

Nem jün

(c) Matth.
25. 7. 23. i.

(c) Nem jön az az élet mi belénk, hanem nekünkkel abbába mennünk. A' lelkes élet mi bennünk vagy, de az örök életben mi leszünk. Az a Kérdés; mikor kel ezen a szoros kapun bemenünk? A' mi ez szoros kapu által való bemenetelt illeti, annak az örök életnek tökéletes bírására nézve, leszen amà közönséges ítéletnek napján a' Biró Ur Jésus Christusnak végső s-utólsó kegyelem szerént való *sententia*jának ki-

(d) Cap. 15
34. és 46.

módása után: Mert így vagy, Sz. Máthénál (d) Akkor mond az Király azoknak a kik jobb keze fölül leszenek: Jertec-el én Atyamnak áldottai birjátok az országot mely meg-készítettet nekem, è világnak fundamentománac fel-vetése előtt. Es el-mennek az igazac az örök életre. A' *mi pedig a' rész szerént való* bemenetelt illeti, a' lelkekre nézve, leszen kinek kinek oda való bemeneteli, az idő szeri halál által: a' mint szent János bizonyította így szólván: Boldogok leszenek ez után az halottak, kik az Urban (az az, az Urért, az Ur hitiben, mint Urnak titkos tagjai) halnac-meg: mert meg-nyugosznac az ő fáradtságoktul, és az ő tselekedeteknek jutalma követi őket. (e) Ezt mutattya a' Lázár példája: Meg-

(e) Jel. 14.
7. 13.

hala

hala a' Köldus, azt mondgya szent Lukáts, és viteték az Angyaloktól az Abrahám kebelében, holott ő vigasztalást vött. (f) De à mi è szoros kapun való bé-menetelnek munkáját nézi, azt bezzeg ez életben kel véghez vinnünk, ezt à járást it kel cselekednünk és el-végeznünk. Ugy pedig hogy è szoros kapun való szorongásunkban se jobbra, se balra ki ne lépünk: mert à miképpen hogy, ha ki igen keskeny pallón indul-el, hogy valamely veszedelmes árkon, vagy mélységes vizen által akar menni, akar bal, s-akar jobb felől talállyon lábával à palló kivül lépni, ugyan csak azon halálös veszedelemben esik,

(f) Luc. 16
22. és 25.
Továb Luc
23. 43.
2. Cor. 5.
7. 8.
Phil. 1.
Cap. 23.

Vajki keskeny út és szoros kapu ez, tsak mint egy tőnek a' foka ollyan az ő úrsége, azért akar jobbra, akar balra, akar *indefectu*, akar *in excessu* vétkezzél, hibállyon lábaid lépése, egézfzlen magad mozgatása, ottan ki-esel az utból, odalafsan esel a' szoros kaputul. Ez utnak és kapunak pedig alatta amaz nagy szélefsen és mélylyen készitet Tophet vagyon, kiben oly tűz ég, mellyet az erős boszszu áló Istennek fuvallása gyujtott, mely mint a' kénkövel égő viznek fo-

(a) Efa. 30 lyása. (x) melynek tüze soha meg nem alufzic
 7. 33. és ferge meg nem hal. (g) s' ebben a veszedel-
 (f) Efa. 66 mes árokban és tűznek tavában esnek, valakik
 7. 24. ez keskeny utbúl és szoroskapu mellől el-tanto-
 rodnak avagy el-mellőznek. Erre nézves ez o-
 kon neveztetűnc mi magunc, mig e' világi éle-
 tet élyük jároknac, s' életűnc folyásapenig járás-
 nac, mellyel két dolog terjesztetic előnkben.
 A' szüntelenül való mozgás, *motus*, s' abban va-
 ló serény és szorgalmatos vigyázat és gondvi-
 selés, mint a' ki igen veszedelmes helyen gyen-
 ge, keskeny, sima pallón ballagdogál, vagy tő-
 fokában fonalat akar vonni, nem tselekefszi azt,
 szem bé hunyva szunnyadozva elme felejtve, s'
 a' többi, úgy itt annál inkább. Látsad a' szent I-
 rásbéli helyeket, mellyec ez arántvaló tisztűnket
 adgyác előnkbé, mellyekbé mi jároknac, s' éle-
 tűnk folyása egészlen járásnac neveztetic, *Jelen.*
 3. v. 4. Azt mondgya a' mennyei szózat: hogy a'
 Sardisbéli ec fejer ruhába járnac. Sz: Pál-is így it
 (b) Rom. (b) Mint nappal ékefsen jarjunc másut penig azt
 17. 7. 13. állattya hogy hit által járunc. (i) Sőt ennek mód
 (i) 2. Cor. gyát-is ki-fejezi mondván: Ez *regula* szerént
 5. 7. 7. járjunc. (k) mint vilagozságnak fiai úgy járja-
 (e) Gal. 6. 26. tok (l)

(l) Meg-lásátok mi módon okkal járjatok. (m) A kik nem test szerént hanem lélek szerént járnak (n) Bé-rekeszttem mind ezeket azzal a mit mód a' Böls Salamon. (o) így intvén: Meg vizsgállyád a' te lábaidnak öfvenyt, hogy minden te utaid álhatatosok legyetek; ne hajoly jobbra avagy balra, fordíts el lábaidat a' gonosztul. Azt kérdem mikor leszen embernek e' világon való életére nézve az a' járása; a' mely által a' szoros kapun mégyen bé? Akkor. *Elsőben*; A' mikor hit által él a' mint szent Pál szol; mondván: Hit által járunk most. (p) másút-is közel valót szól ehez: Elek többé nem én, hanem él én bennem a' Christus, és a' mely életet most élek a' testben, az Isten Fiában való hit által élem (q) Mert a' hit az az eszköz, mellyel a' Christust ez kaput megfogjuk és az ő érdemét magunkra kaptsollyuk. Le-tétfi az örök életet utat szent Pál, mely a' Christus teste által szenteltetet, s-azt mondgya hogy hitnek bizonyos bizodalmaival járjunk eze, *Sid. 10. v. 20. 22. Másodszor*; Akkor, a' mikor reménység által él. Halllyuc Sz. Pált reménység által tartatunk meg (r) Mertez által tarryuk a' mi idvelségünket, midőn mi ideáláa' nyavalyáságoknak mélségében fetren-günc,

(l) Eph. 5.
7. 8.

(m) 7. 15.

(n) Rom. 8. 7. 1.

(o) Pro. 4.

26. 27.

(p) 1. Cor.

5. 7. 7.

(q) Gal. 2.

7. 20.

(r) Rom.

8. 24.

gunc, s- az idvefség pedig az égben tartatic,
Pfal. 130. v. 1. 1. Pet. 1. 4. Colofs. 2. v. 3. 4. Ez ama'
 bóldog reménység mely meg nem szégyenit so-
 ha, (s) Ugy mint a' mi lelkünknek bátorfágos és
 erős vasmátskája, mely bé mégyen mind az o-
 kig, mellyek a' kárpiton belől vadnak. Hová a'
 mi előttünk járó mi érettünk bé-ment tudni il-
 lik, a' Jépus. (t)

(s) Rom.
 5. 7. 5.

(t) Sid 6.
 19. 7. 20.

(u) Azonin
 dulatlégye
 bennetek
 mely volt
 a' Christus
 ban.

Phil. 2. 5.

(x) Rom.
 8. 7. 29.

(y) 1. Pet.
 4. 7. 21.

Harmadszor, Akkor mikor a' Christus Jépus-
 nak ki az örök életnek kapuja s- uttya példája
 szerént-él; (u) Az ő példája szerént való élet pe-
 nig kettőben áll. Elsőben, a' kereszttben. Ma-
 sodszor, a' szentségben. Ezek szerént leszünk
 az Isten Fiának ábrázattyához hasonlók, az I-
 stennek örök választása szerént, a' mint szent Pál
 tanit. (x) A' mi a' kereszttet és szenvedést nézi.
 arrol igen szépen tanit a' szent Péter, így irván:
 Erre hivattattatok, merr a' Christus szenvedet ti
 érettetek, tinéktek példát hagyvā, hogy az ő nyő
 dokat követnétek. (y) hogy pedig e' féle szeny-
 vedések legyenek azok, mellyeknek viselése alatt
 az örök élet szoros kapujában való járását tsele-
 kedgye az ember, meg-tetzik a' szent Pálnak

amà mondasábol: Bé kell szűgfégelesen Meny országban menni, de a' fok nyomorúságok által (z) s-maga-is ez örök életnek kapuja ezent erősi. Midőn így szol: Boldogok léftek mi, koron titeket szidalmaznak, haborgatnak, és minden gonosz hazugságot mondanak ti ellenetek én érettem. Eörüllyetek és örvendezzettek: mért a' ti jutalmatok bőféges menyben. (a) Hasonlatosképpen a' mi ez életnek szentféget nézi, abban-is Christus példáját követőknek kell lenniök, a' mint maga kívánnya, mondván: Vegyétek fel az én igámat, és tanuljátok én tülem hogy én szelid és aláztatós vagyok. (b) Ez az Uj embernek fel-öltözése, mely Isten szerént teremtetett az igazságra és a' valóságos szent életre, mellynek ujjulása vagy on annak abrázatyához illendő ésméretben, a' ki teremtette azt (c) Ez szentfégal által való járás, hogy az örök életre való bé menetel légyen az szoros kapun. Meg-tetzik a' szent Péternek tanításábol, (d) ki midőn fok jofzágos tselekedeteket számlált volna elől, és azoknak el-követéfére való intéset letette, ezt veti utánna: Mert illyen modon adatik néktek bőféggel, a' mi Urunknak és meg-tartó-

Jésus

(z) Act. 14
7. 22.

(a) Matth
5. 7. 11. 12

(b) Matth
11. 7. 29

Eph. 4. 24
Coll 3. 10.

(d) 2. Pet.
7. 5-12.

Jesus Christusúknak örök országába való bemenetel. Szent Pál is igen szépen szól ehhez, mondván: Kövessétek a' békefegyvert mindenkkel, és a' szent életet, mely nélkül senki az Urat nem láthatta, (e) Ez ám amà bölts szűzek világoskodó lámpások mellyeket a' kik kepekben viselnek, nem záratnak kívül a' szoros kapun, hanem bē bōtsáttatnak s- mennek a' vő legénnyel az örökké való titkos lelki lakodalomban, és ágyas házban, *Matth. 25. Psal. 45.* és maradnak mind örökké az Urral, *1. Thef. 4.* Talám többesketis mulatánk kelletténél ez negyedik csikkely ke környűl, azért azt ebben hagyván, látsuk vagy két szóval az *E. tődik*, és utolsó *punctomot*, a' mely azt adgya elönkben, miképpen s- mimodó kellelsék a' mi bē menetelünkben való munkánkat véghez vinnünk. *Contendite*, igyekezzetek azt mondgya. Nem elég azt tsak akarni, kivan- ni, affelől beszélgetni, értekezni, valamint tudni akar mely mozgással, vonakodva, immel ámmal, mint valamely közbévetet dolgot tselekedni, s- műkálodni, hanem tsak ugyá valobá rajta kel lenni, mind kezzel lábbal, tereftől lelkeftől, azaz; égeszle valamik vagyunk, midé erönkből, tchet-

(e) Sid. 12
 7. 14.
 Laßad R6.
 14. 7. 17.
 18. 19.
 Matth 5.

segünkől. Hallyuk Sz: Pétert, ki így int: Minden tellyes igyekezeteteket erre reá vešsétek, (d) Gondollyunk egy halálra meg-sententiáztatott ébert, ki ha valamely szoros hasadékot találhat vagy valamely kis lyukat a hol s-melly által irányozhattya hogy halál alól szabadithattya fejét, mely igen meg-erőlteti minden erejével, tehetségével úgy mozgattya magát, hogy ha minden köntőse le-szakadoz-is rúla, büre lehámlik, teste meg-szakadoz, vére ki-foly-is, de tsac szabadithassa halál alól fejét, azzal semmit nem gondol, tsac által verdődik a hasadékön vagy szoros lyukon, alá ereszkedic ugric, nagy magas helyekről. Mitsoda az ember, hanem halálnac árnyékában ülő. Eördög töriben nyavalygó és örök halálnac félelmében vettetett fogoly, (e) kik nec ezekből s-ezek által való meg-szabadulására nints más mód, út, eszköz, alkalmatóság, hanem tsak ennek a' szoros kapunac hézagja s-üregje, a' mint fellyeb meg-ertőc, tsak olyan, mint az ember torkánac hézagja, mellyen egy légy, egy haj szál-is meg-fojtása megakad tsac mint Tő fok. Tehát ha ezen által akarunk bujni, tsak valoban reá kel minden

(d) 2. Pet
1. 7. 1.

(e) Matth.
4. 7. 16.
2. Tim. 2.
7. 26.
Act. 26. 7.
18.
Sid. 2. 15.

C

tehetse

rehetőségünk vetni. Meg-göndölván azt is hogy
 (azó belől örök élet vagyó, azó kívül pedig örök
 halás meg a minéntsőbb igé szerény ellenfé-
 gék vadnak üző bé oránunk. Az ördög mint sívó
 rivó Oroszlán fut siet utannük hogy a szoros ka-
 pun való szorongásunkból visszáránthasson
 éshertzeré ártalmasab őrizeti, győtréscala fog-
 dallhasson. Mostorféggel is ravazkodik, pedig
 utannünk; most a világgal aranyalmát hányat
 utunkban, hogy azon kapdosván, a mulatozás
 közben hátul érjen, vagy a szoros kapunak a
 mi kis Tő fokni öreg hasadékja volt is, az is
 be zároltassék, mint a boldond szűzek előtt s így
 kívülre kérészerhesen, halálban ejthésen. Neha
 job felől ellenünk borsantya a testi bátorságot,
 hogy szunnyadozván maga konkolyát el hin-
 zse, sziveket meg nehezítse étellel itallal. Ruhák-
 ban való bujalkodásokkal, világi szorgalmatos-
 ságokkal, minden testnek kívánfaga szerént va-
 jó bűnökkel, poenitentia tartásnak reménfoge-
 alat való szűnek meg kemé menyedéscével, mint
 amaz gazdagokat kirül láthatz az Evangellisták-
 nál. (f) Es így el-cskézővén az Urnak napja, ki-
 től mint egy órául örök veszedelemre környül
 fogat.

20. 11.

(e) Luc.
 12. és 16.
 és 21.

(f) Luc.
 12. és 16.
 és 21.

fogattatnak és meg-háloltatnak. Bal felől vízfén
 Fariseusi szentességben, igazságban való bizako-
 dás, a' hit reménység, igaz meg-térés felől meg-
 tsaló, s el hitető *presumptio*, *hypocrisis*, biztat
 hogy te igaz hitű ember légy igen jámbor Isten
 felől mások felet szentebb, igazabb, &c. Mind
 addig mig egyszer a' maga idejében le ránnya áll
 orcsádat, s tapasztalod magadat minden hit és
 világság szentség nélkül valónak lenni, mint
 a' Laodicæabeli Angyal. (g) Szegyénnék vake-
 nak, koldusnak, mezitelennek és a' bolond szü-
 zek lámpafódot minden olaj nélkül, s akkor jai-
 s meg jai még ezekre szert térsesz, belől bé-zá-
 rodika szoros kapu. (h) Igyekezzel bárazu-
 tán, de héjában (i) kel hát itt a' tellyes igyekezet.

Matth. (vii)
 23. 24.

(g) Apoc.
 3.

(h) Matth.
 26.
 (i) Luc. 13.
 24. 28.
 a' vers ele-
 in.

Légyen ez mostani Tanúságul.
 Nehéz és igen terhes dolog üdvözölni, sőt
 a' mennél jobb, gyönyörűségesebb, hasznosabb,
 méltóságosabb az öröc élet, annál munkásab-
 b, terheesebb, nehezebb annak el-vétele, a' köz-mo-
 dás szerent. *Difficilia quæ pulchra videntur,
 quæ ardua sunt, &c. necessaria contentione
 nostram & operam nostrâ summam postulanti.*
 E' tanúságnac igazsága lezékenken mint

(m) Marc
10. 7. 25.

három oszloppal meg-mozdúlhatatlanul fen tartatik. *Elsőben*; mert a' mely kapun az örök életre bé-kelemni, az a' kapu szorosnac mondatik; oly szorosnac pedig, minémű a' Tő foka. (m) az sem semmi ugyan. De nagyobb ez, hogy a' Tő fokon, könnyebben által mehet a' Teve, s-ellenben nehezebben idvezül az ember, s-kiváltképpen a' gazdag. Oly szoros kapu ez, a' mint fellyeb értök, mint az ember torkának belső hézagja, az pedig tsak olyan, hogy egy legyecské, vagy a' mi kissébb, egy haj-szálacska meg-akadhat ugy rajta, hogy az embernek meg-kellyen miatta halnia. Igen szoros tehát a' hol egy légy s-hajszál el nem férhet, hanem halálóssan meg-akad.

Másodszor; az örök életre való bé-mene-
rel szüntelenül való mozgást, járást kíván, és minden meg-szűnés nélkül való futást. Egyéb külső uton-járók, bé-térhetnek utokból városokban, falukban, vendég-fogadó házokban, le-ülhetnek az út-félen; pihenhetnek árnyékos helyeken, állhatnak, ülhetnek, &c. Itt semmi é féle nem lehet, hanem valamint az nap az Egen szüntelenül való mozgásban vagyon; Így az lelki

lelki uton való járásban csak meg-kivántatic ez szüntelenül való mozgás, járás. Mert itt nem úgy vagyon a dolog, mint a külső úti járásban: 1. Ha ott az ember le-ül, eszik, iszik, pihenést viszen, ereje ujjul, tovább való járásra alkalmasbá tétetik: Itt nem úgy, hanem az ember terhelterik nehezitterik, fáraztatik. (n) 11. Ha eléb nem megyen-is a' külső uton járo, elég hogy hátráb sem nyomódik utában, hanem a' mely határban le-ült pihent, fel kelvén uti járását ugyan ott kezdi-el ahol el-hatta: Itt pedig nem úgy vagyon hanem igen sok héja esik annak menetelben való munkának, és a' mely határban meg- kezdet szünni, felette igen megszűze hátra vetetett: Mert embernek a' jotul való meg-szűnés nem lehet más képpen, hanem mindigárt az ellenkező bűnökre való maga ádáának kel lenni. Innen vagyon efféle intése az Isten lelkének példának okáért, az Ephesusbéli gyülekezet ellen. Vagyon eliened való mondásom, mert a' te első szeretetedet el-hadtad. Emlekezzél meg azért honnét estél-ki mert a' te első szeretetedet el-hadtad. Emlekezzél meg azért honnét estél-ki és térj meg és az elébbeni tselekedeteket tse-

(n) Pál

38.
Matth. 18
Luc. 21.

lekedgyed, ahol nem miveled, hamar el-jövök
 ellened, és a te gyertya tartodat helyéből ki-ve-
 tem, ha meg nem térrendez. (o) Láttuk itt a
 lelki mozgásban való meg-szűnés, a' jonak el-
 hagyása, ez pedig a' jótul való megszűnés ki-éle-
 embernek abbul az utbul, és oly mezfzve való
 hátra nyomulása, s. más utra való fordulása, a'
 honnan igen munkás visszafra térésnek kel lenni,
 oda a' honnan ki-éle, a' Tufakodonak, hogy jól
 tufakodhassék s. győzedelmeskedhessék, nem
 lehet meg-szűnni, hanem mind végig forgatni
 kel magát, az Apostolnak amà mondása szerént.
 Hogy ha tufakodik is valaki, nem koronázta-
 tik meg különben, hanem ha igazán tufakodik
 (p) A' Pállya futó, hanem ha el-akarja veszteni
 a' célban bé tétetet jutalmat, de nem szűnhetik
 meg a' futástól, a' mint az Apostol szol. Ugy fuf-
 latok hogy a' jutalmat el-vegyétek. (q) mert
 futhatna valakik, de nem vesznek jutalmat,
 Azt mondgya vala Mofes Farahonak (mikor
 mondaná, hogy magok el-mennyenek az Isten-
 nek áldozni, de az ő műkájokat el-hadják, ne vis-
 gyék el magokkal) (r) a' marhánkat is el-vifz-
 szük, egy köröm sem marad el. Az id-vefég-
 nek utá

(o) Apoc.
2. 7. 4. 5.

(o)

(p)

(p) 2. Tim
25.

(q) 1. Cor
9. 7. 24

(r) Exod.
10. 7. 26.

nek utában megindult embernek csak úgy kel-
 járt, hogy csak mint egy köröm annyira való-
 s-alkalmatosság is a lelki hivalkodásra, bűn-
 nek tselekedetire nem engedtetik a' testnek,
 világnak, ördögnek. Nem szabad ebből az ut-
 bül visszakiánkozni; miképpen az Izrael né-
 pe az Egyiptombeli Dinnyékre, hagymákra, &c.

(c) Nem szabad ennek az ekének szarvával vízf-
 sza nézni, hanem mindenekert úgy kell háta mé-
 gé vetni, hogy az örökké való feledékenységből
 jöjjenek. El kell felelkezni az ő Atya házára, és
 szüntelenül az Ur előtt járni, (c) mint Enoch. (a)
 Harmadszor; minden tellyes igekézert kíván-
 natik. *Contendite.* Igyekezsetek; minden tellyes
 igyekezeteket erre reá véssetek. (x) Olvasnak
 hogy David az Ur Ládája előtt minden erejé-
 (b) búttantzott. (y) Tellyes sziből, tellyes lélekből
 minden tehétségből kellett is ez járast véghez
 vinni. (z)

Ez mi leczkénken kívül emlétek némely
 helyeit a' szent írásnak. *Elsőben is azt a' mi va-
 gyon Szent Máthénál, ki által így hozatnak be
 Urunk szavai, (a) A' mennyeknek országán erő-
 szakot résznek, és az erősek kapják azt mint
 vala-*

(c) Num
 11. 25.
 Phil. 3. 7.
 19.
 Luc. 9. 7.
 62.
 Pfal. 45.
 (c) Gen
 13.
 (u) Cap. 5.
 (x) 2. Pet.
 1. 7. 5.
 (y) 2. Sam.
 2.
 (z) Matth.
 23. 12.
 (a) Matth
 23. 12.
 23. 12.
 23. 12.

valamely erős fegyveresek őrizetek alatt való háznak bírására, s- abban való praédának elnyeréséhez, erőszak tétel kel, s- az erősek veszik azt el kik sok munkát, fáradságot, s- végig való tusakodást viselnek: Igy az örök életet, nehéz,

(b) 1. Pet
4. 7. 18..

(c) Cap 1.
7. 5.

(d) LUC. 13
7. 24.

(e) Matth.
2. 7. 5.

(f) Ugyan
ort. 7. 44.
és Cap. 7.
25. 28.

terhes, fáradságos munka által nyerheti-el. *To-vábbá Szent Péter-is* állattya ezen dolgot, így szól. Az igaz-is csak alig tartatik-meg, (c) nem mondgya ugyan hogy el veszhet, mert az lehetetlen, mivel a' mint maga mondja Isten hatalmával őriztetnek hitnek általa. Meg-tartatnak tehát, de csak alig az az, igen nehezen sok munka, fáradság által. *Ez-is ide járul a' mit* Idvezítőnk mondott, *d* Hogy még azok-is a' kik akarnának bé-menni az örök életre nem mehetnek-bé; Mert sokan igyekeznek bé menni, de nem mehetnek. Holot azért mit vár (ki tetzik innen) a' kik bé-akarnak menni az örök életre ezeknél jób munkát kel véghez vinni. Ezeknek igazságokkal fellyeb kel bővölködni. (e) Igaz dolog pedig hogy a' kik akarnának bé-menni s- nem mehetnek. Lásd a' bolond szüzeket! és amà vég képpen kárhozzató sententia ellen tselekedőket. (f) Es amà Zörgetőket szent Lukatsnál.

Vége-

Végezetre, azt kérdem; mire valók az ilyen intések, hanem hogy oly munkás az idvetség a' mint én állatom, példának okáért. A' ki ál, meg-lásná hogy el ne cské. Ne fuvalkodgyál fel hanem fély, *Rom. 11. 20.*

Félelemmel retteggéssel munkálkodgyátok à ti idveségteket, *Phil. 2. 12.* Járj én előttem szüntelenül és légy tökéletes. *Teremt. 17. 1. 2.* Fedderik a' hivalkodás a' szőlő kívül piaczon henyélőkben. *Math. 20. 6.* Dicsértetnek, s nyugodalommal jutalmaztatnak az Tálentommal hiven kereskedők. O mely igen meg-feddetnek s-büntettetnek a' rest, tunya, henyelő talentomot el-ásó szőlők. *Math. 25.*

De ezeket abba hagyván; Allatom még-is, néhány dolgokkal az idvetségnek s-örök életnek el-vételében való munkának nehéz és terhes vóltát, mellyek à fel-tett tanuságnak meg annyi okai lehetnek.

Elsőben azokra a' dolgokra nézve, a' mellyeket tanulunk és tudnunk kell, a' mellyekben minékünk ismeretünknek *cognition*knak kellenni; az penig ne légyen tsak *speculativa* vagy *Theoretica*, hanem *Practica*, a' mint a' Scho-

lák szóllanak. Tanításnak okáért vegyük rendben a' dolgot; Idvezítőnk tanítása, hogy az örök élet ál Isteni ismételben. (g) hogy ez ismeret meg-légyen, szükséges a' bölcsesség. (h) Ez a' bölcsesség pedig igen mélyen vagon el-rejtve. (i) Mondatik ez oly el-rejtetet bölcsességnek, mellyet ez világi bölcsék közzül egy-is nem tudot. (k) Bizonyos-is; mert a' lelkes ember nem foghattya-meg azokat mellyek az Istennek lelkéjé. (l) Vajki sokat kel tanulni s-tudni az idvezülendő embernek. Azt véllük-é hogy az szent iráfokat, ily nagy könyvet héjában iratot légyen az Isten? meg se gondold. Nem kel abban egy punctum ocskának el-múlni. (m) Mindenek a' mi hasznunkra, tanúságunkra irattat-tac meg. (n) Kel hát mindenekben ismeretünk-nec lenni. De ha tellyes életünkben mind tanúlluk-is az szent iráfokat, (à mint hogy ugy-is kel lenni) még-is ha igazat akarunc mondani, tsak arra kel ki-fakadnúc, a' mint egy ember panaszolkodot mondván: *O quantum est quod nescimus!* Innen vagon ez hogy Dávid sürűen ottan ottá fel-emelt szóval kiáltya. *Doceme.* (o) Szent Pál-is efedezié hogy az Isten adgyon értelm-

(g) Joh.
17. 3.

(b) Colof.
4. 5.

(i) Prov.
2. 7. 1. 2.

(k) 1. Cor.
2. 7. 7. 8.

(l) 1. Cor.
2. 7. 14.

(m) Matth.
3. 7. 18.

(n) 2. Tim.
3. 19. 7. 17.
Rom. 15.
7. 4.

(o) Pfal.
143. 7. 10.
& psalim.

telemnec, bölcseségnek, jelentésnek lelkét, és az elménec meg-világosított szeméit az Ephesumbélieknek, hogy láthassák az Isten dicsőséges kegyelmességének gazdagságának szélességét, melységét magótságát, (p) O nehéz hát idvezülni és igen munkás dolog azokra nézve a' mellyeket tudnunc kel: Mert tudnunc kel elsőben magunkat, tudnunc kel másodszor az Istent. De mind ezekre kicsoda alkalmazatos a' mint szent Pál szól? De ezt ebben hagyván rövidségnek okáért lássuk más okát-is.

(p) Ephes
1. 7. 27. &
28. & pa-
sim.

Másodszor; Nehéz és munkás az idveség azokra a' dolgokra nézve, a' mellyeket hinnunc kel. Az örök Istennek ki-merithetetlen nagy titkai, példának-okáért: Hogy egy legyen az Isten állatnyában, de három megkülönböztetett személyek. Az Istenségben lévő második személynek az Isten Fiának meg-testesülése. A' testnek fel-támadása. Az Ujjá-születés s-a' többi: ó melly igen fellyül-múllyác mind ezek a' természetet, és a' mi elménket. Láttjuk ezekben, s-másokban a' fok villongásokat, szakadásokat, vetélkedéseket, versengéseket, az egy Isten meg-mondhatója, s-akar ki-

nek is, ha ugyan figyelmetesen fontolgattya a' hiendő dolgokat, melly nagy és munkás fáradságra való *materiák* legyenek, könnyű fel-találni, ugy hogy a' fok szakadásoc között majd alig tudgyuc mellyec legyenec az el-hivésre való dolgok. Annál-is inkább, mert mi természet-szerént hiheterlenségre vagyunc hajlandóc. A' mi hitünk gyakorta tsak olyan mint a' Sz. Thamáse, tudni-illik: hiszszük azokat a' mellyeket látunk, kézzel illethetünc, ujjainkat reá vethet-tyünc, (g) másképpen nem hihetünc. Az el-hiendő dolgoc titkoknac, s-még nagy titkoknac neveztetnec sz. Páltúl. (r) A' mi emlekezetünk-bé és értelmünk-bé, értetlenség, sőt tudatlanságnac el-bámulása, miképpé a' szem-fenynecc homályodása szokott lenni, ha mikor a' maga ere-jében ragyogó napra függesztetic. Hallyuk Sz. Pált, (mi-is mit mondhatunc egyebet) ki így szól: Szeme előtt s-elméjében forgatván az el-hijendő dolgoknac titkait: O Istennek böltsé-génecc és tudományánac mélységes gazdagsá-gi, melly igen meg-tudhatatlanoc az ő itéleti, és végére-mehetetlenec az ő utai. Mert ki mehet-ter végére az Isten akarattyánac, vagy ki vólt né-

ki ta-

(g) Joh. 20.
7. 25.

(r) 1. Tim.
3. 16.

ki tanátsofja? Itt pedig igen meg kell abban is magunkat eszméllenünc, hogy a' meg-igazító s-üdvözítő igaz hit sokkal terheseb és nehezeb az ő valóságában s-tisztiben, mint sem a' historia-szerént-való hit. Hallyuc Szent Pált: Mi prädikálljuk, így szol, a' meg-feszített Christust, a' Sidóknac botráncokozást, a' Görögöknek pedig bolondságot. (s) Hinni tudni-illik Istenben, mikor büntet, menydörgő-képpen fenyeget, öldököl, hogy a' mikor, öl, vér, haragszic, s-a' többi, akkor szerezzen, akkor akarja javunkat, a' mint Szent Pál szól. (t)

(s) 1. Cor.
1. 7. 23.

(t) Rom.
8. 7. 28.

Harmadszor; Munkás, terhes, és igen nehéz még-is üdvözülni a' meg-cselekedendő dolgokra nézve, példának-okaért:

Elsőben; Ez ideiglen meg-cselekedet dolgainkat meg-fíratni Isten-szerént-való bánattal, arról pœnitentiát tartani, a' mint szól Sz. Pál.

(u) Azaz. I. Mi magunkat meg-próbálni. O melly nehéz ez! Mert a' sziv mindenec felett csalárd a' Jeremiás mondása szerént. (x) II.

(u) 2. Cor.
7. 7. 10. 11.

Mi magunkat meg-ítelni, és kárhoztatni, (y) jöllehet ennec csak meg kell lenni, ha a' magunc javát akarjuk, és az Isten ítéletit el-kerülni. (z)

(x) Jerem.
17. 10. 11.

(y) Példás
16. 7. 2.

(z) 1. Cor.
11. 7. 31.

III. Meñél kedveseb és szerelmeteseb vétkeinc, azokat meg-gyűlölni, azokon bánkodni, s-szomorkodni. IV. Jobb kezünket el-vágni, szemünket ki-vájni, lelki öldöklés-szerént magunkat meg-tagadni, mellyec igen meg-is kívántatnac. (a) V. Szeretseni feketeségünket fejedredésig le-mosni, útközetre el-készitet derczeg lóhoz hasonló, elménc s-indulatunc bűnre való rohanását *reformálni*, s-meg-jobbitani.

(*) Matth.

5.

Col. 3. 5.

Matth. 16.

24.

Jer. 13. 7.

23.

Másodszor; Azokban semmit meg nem tselekedni, a' mellyec meg-bánásra és meg-síratásra-valók lehetnénc. (b) Hanem ellenben mértékletesen, igazán, kegyesen élni. (c) Megengesztelhetetlen ellenséginket szeretni, nekik jót kívánni, vétkeket meg-engedni. (d) Minden mi hivatal-szerént-való tisztünket, Istennünkre, s-az emberekre nézve, tellyes minden mi tehetségünk ből tselekedni, azt penig, *tisztán, sincere, eszesen, bölcsen, prudensér; szabad-akarat-al, spontaneè; vig-kedvel, alacriter; alázatosan, végig, Constanter*; s-még penig a' leg-rofszab és bóldogtalannab üdöben s-állapotban: hogy igazán így szolhass szent Pállal: (e) Kitsoda szakaszt-el minket a' Christus szerelmétől, nyo-

(*) Rom.

8. 7. 35.

36. 37.

morga-

morgatás-é, szorongató keferűség-é, üldözés-é, meztelenség-é, veszedelem-é, fegyver-é? Mint meg-vagyon írva: Te éretted minden-napon meg-ölettetűnc; és olyanoc vagyunc, mint a' mézfárszékre való juhok. Sőt inkább mind ezekben diadalmasoknál fellyeb valóok vagyunk, az által a' ki minket szeretet. O bizony keskeny a' Menyország úta s-szoros, s-igen szoros a' kapuja. Vaj ki terhes munkák ezek, annyira, hogy sokaknak lehetetlennek-is látzik ez, nem tsak nehéz nec, ugy hogy mikor ezek hallyác, hogy el-kellestéc követni mind ezeket, ha kik az szoros kapun bé akarnánac menni, fel-kiáltnac, s-igy szolnac: (f) *Durus est hic sermo*, s-ottan sokan viszszá-térnec a' szoros kapu uttyábúl.

(f) Joh. 6
7. 60. 66.
Mart. 8. 7.
19. 20. &
19. 7. 22.

Negyedszer; azok sem utólsóbbac leg-kisfeb nehézítésére vadnak az idvesség nec el-vételére igyekező ember nec, a' mellyeket a' Christusért, az igazságért, a' jó lelki ismételert kell szenvedni és el-viselni. Sokak az igazaknac gonoszai ugy tanit David. (g) Es mindenek nec a' kik szentűl akarnac élni a' Christus Jesusban, háboruságot szenvednec, a' mint szent Pál írta. (h) Sőt ugyan a' szenvedésre hivattatnac,

(g) Pálus.
34. 7. 20.

(h) 1. Tim.
3. 7. 12.

(i) 1. Pet.
2. 7. 21.
A& 14. 22.
Hebr. 11.
7. 35. &
seqq. & 11.
2. 7. 12. 13.
Rom. 5. 3.
Act. 5. 7.
41. 42. &
20. 24. &
21. 13. &c.
Job. 1. 7.
21. & 2. 10.

azt mondgya szent Péter. (i) Ugy penig; hogy mind *in ingressu, progressu, usque ad finem*, kezdetiben mikor először ki belép az szenyvedések nec utában, eléb eléb való folyamattyában, végig minden *el-rémülés, tántorodás, kezeinek leeresztése, térdeinek reszketése nélkül, békeséges-tűrés-sel, tsendes alázatossággal, kész szível, lelkeszent dicselkedéssel, álhatatossan, hála-adással, élete megjobbitásával, hivebben, serényebben, keresztényeni tisztiben való el-járásával, álhatatos reménsséggel való várakozással és minden képpen az egy Istennek áldot akarattyán való meg-nyugovással, elégedéssel. Férre téven tellyességgel minden becstelenséget, zugoldást, vilalmas öszközökhöz való folyamodást, &c. Ki ki tsak szenvedgye, valaki a szoros kapun az életre be akar menni. Sőt annak nem tsak *tolerálni* viselni kella' reá vetett keresztet, hanem, *et tollere* magának-is fel kell venni. Mert nem tsak arra hivattatunc hogy visellyüc, hanem az is parancsoltatic, hogy magunk vegyük-fel.*

(k) Miképpen a' Mosefrül szol szent Pál, (l) mondván: Hitnek általa nem akart Moses mikor immár öreg vólna Farahó leányának fiának hivatatni: Mivel hogy azt választá magának, hogy

(k) Luc.
11. 7. 23.
(l) Sidók.
11. 7. 24.
& seqq.

hogy az Isten népével edgyütt nyomoruságokkal illetetnéc, hogy nem mint a' bűnnec ideig való hasznával élne; Ugy mint ki nagyob gazdagságoknac itélné lenni a' Christusért való gyalázatot, hogy nem mint az Egyiptombéli-eknec kéntseket. Mert néz vala a jutalomnac fizetésére. Szép példa, de ritka. Nagy kő ez, az szoros kapuban mellyet sokan látván, mint sem emelgéséc inkább hátra állanac, mint az időszeri hitűek. (m) Némellyec emelgetése alatt meg-szakadnac. Mint egy Demas s-többek-is. (n) E' félektül ma-is nem üres ez világ, mert vadnac ollyanoc, kik valami fa, arany, &c. *Materia* búl való kerésztel dicsekednec s-nyakokon viselic, de azonban még Ecclesiájoknac ismértető czimeréül-is a' többi között, ez világ szerént való pompás dicsőséget, s-külső s-testi boldogságos állapotot választottac. Nem szenyvedhet illyet az keskeny út és szoros kapu. Az széles kapunac és tágas útnac inkább ez tulajdona.

(m) Mat. 13. 7. 20.
21.
(n) 2. Tim. 4. 7. 10.

Eörfőszőr; Vajki sok s-nehéz harczokban s-tufakodásokban kell foglalatoskodni az szoros kapun bé-menni igyekezőknec, mellyek-is

E

nem

nem kevésbé terhelic és nehezitic ez aránt az id-
vevségnecc dolgát. Sokak az ellenségeg. *Belől*
a' test, melly szüntelenül a' lélek ellen tufako-
dik, a' mi rendeletlen kivánságinc, mellyekrül,
menyi panasz a' Szentekrül, menyi bizonság tétel
a' Szent Lélektül, tellyes ezzel a' Sz. Irás. (o)

(o) Rom. 7.
7. 14-24.
Gal. 5. 17.
1. Pet. 2.
7. 11.
(p) 1. Joh.
2. 7. 15. 16.

Kivül. Ez világ és annac szem-fényvesztő gyö-
nyörűségi. (p) Annak gonosz kifizt, s-példát
szolgáltató Fiai. Kik meg annyi botránkozta-
tásnac kövei. Minden eretnekec, s-eretneksé-
gec, fok külömb-külobmb-fele tántorgató sza-
kadásoc, ízámntalan fok *Tyrannusoc*, öldöklóc,
persecutoroc. Minémü állapotokrül láthatni Sz.
Máthénál tizedikben. Az Apostoloc tselekedete-
krül írott könyvben. Sok részeiben a' Menyei
jelenésrül írott könyvnek-is. A' Sátán, ez nagy
hatalmas, erős, ezer mesterségű ellenség (q) ki
mint a' sívó rivó Oroszlyán körül jár hogy va-
lakiket az szoros kapú közzül viszsza-rántván
hétszerte nagyob prädájává tehetné, mint sem
volt valaha. Hallyuc Szent Pált. (r) Nintsen
nékűnc, azt mondgya, tufakodásunc a' vér és
test ellen, hanem a' birodalmoc ellen, hatalmas-
ságoc ellen, ez világnac Urai ellen, ez életnecc

(q) 1. Pet.
2. 7. 8.

(r) Eph. 6.
7. 12.

setétsé-

setétségenc vezéri ellen, a' lelki gonofzságoc ellen, mellyec a' magafságbá vadnac. Ezek ellen szüntelenül feg'verbé fel öltöztetteknc kel lennic a' kik a' szoros kapū bé akarnac győzedelmeskedéssel meñi. Mert oda tsak az jól vitézkedőc, s-győzedelmeskedőc botsáttatnac bé. (s)

Ez okon téfzen igen sűrű intést a' Szent Pál: (t) öltözzétek-fel az Istennc minden fegyverét, hogy meg-álhassátoc az ördögnc álnokfági ellen. Vízont; Annak-okáért vegyétek-fel az Istennc minden fegyverit, hogy ellenc álhassátoc az veszedelmes üdőkben, és mindeneket elvégezvén meg-álhassátoc. Allyanac azért a' ti derekaitoc bé-övedzvén igaz mondással, és fel-öltözvén az igazságnac mely vasában. A' ti lábaitokat à békeféségnc Evangeliománac készületivel meg-saruzván. Annak-felette à hitnc paífsát fel-vévén, &c. A' Táborszó vitézeknc ackor vagyon nagyob vigyázásoc, akkor kell inkább serénkednic, fegyverekben felöltözve lennic, a' mikor az ellenség rendelt seregekben szem-közben mégyen vélec. Így vagyon az idveségnc utában az szoros kapu felé indult keresztyén embernc dolga, ki mikor

(s) 2. Tim. 2. 7. 5.
Apoc. 2. 7.
7. & passim
(t) Eph. 6. 7. 11. 13. 14. seqq.

egyszer ez uton való járásra adta magát, már ez fo-ha, magát legelterő, s-henyéléfre való quar-télyra vizsgálá nem térhet, mint az előtt az bűn-nec széles utában mig vólt, meg-lehetet. A' külső vitézec nem mindenkor állanac-ki harcz-ra rendelt feregben, s-fegyverben, néha quar-télyoznac, s-ha táboroznak-is le-tehetic fegy-vereket, sákmányolhatnac. De itt semmi nem lehet efféle, mert az ellenség szüntelen rendelt feregekben kin áll, nints helye à bűnnec párná-ján való heverésnec, s-à többi; tsak egy szem-pillantásig-is nem bátorságos à vigyázatlanság. A' mint ldyezitőnc int: Vigyázzatoc azért, és imádkozzatoc minden űdőben. A' külső vité-zec ha jól meg-veric ellenségeket, pihenést vesz-nec; Itt ugy nints. Ha egy, s-más dologban vizsgálá-vered à Sátánt, azzal meg nem szűnic azon szempillantásban, újjab űtközetet késért. Ha tékozlová nem tehetet, fősvénnyé téfzen, ha testi bátorságra nem vonhatot, lelki kevé-lyé téfzen. Mind két kézre meg-forgattya az embert, ugy hogy, ha *in excessu* nem vétkeztet-heti, ugyan vétkezteti *in defectu*. Néha az Isten-ben az irgalmasságot igen magasztallya, az igaz-ságot

ságot kitsinyíti, hogy annac reménsége alatt bűnben ejtsen. Néha az irgalmaságot alázza, s-az igazságot maga erejében ki-fejezi, hogy kétségben ejtsen, &c. A' külső ellenséggc, addig veszekedne, hogy valamikor ackor őszve-békélnec s-barátságoson edgyütt társalkodnac. Itt nem lehet, hogy valaha *armistitium* legyen, annál inkább békeség szerzés, hanem őróckévaló őszve-békélhetetlen ellenkezés. Ha pedig valaki ezzel kezét fog békeségnecc fejében, arra ugyan ő kész, s-vele is lesz lakása. De jaj annac az embernecc, a' ki a Sátánnal való lakásra jút. Jobb vólt vólna annac soha nem születni. Jobb vólt vólna annac az igazságot meg nem ismérni, mint sem az igazságnac ismérési után ujobban magát ez lelki erős, fegyveresnecc igája, Uralkodása, s-hohérlása alá adni. A' külső hadakozóc, gyakorta a' harcziúl való el-szaladással tartják-meg életüket. Itt pedig azzal vesztik-el életüket, (u) A' külső vitezec sokszor rabságban hadgyác magokat ejteni, s-az után summán meg-váltyác fejeket s-meg-adatnac hazájoknac. Itt ennek is nincs helye, a' ki a meg-ismért igazság után ennecc kezében adgya magát. Nem

(u) Matth.
16. 7. 25.

(x) Sídók:
6. 4. 5. 6. 7.
8.
Item Cap.
10. 16. 27.
Luc. 16. 16.
Pfal. 49. 8.
& feqq.

lehet innen a meg-térés, haszontalan itt az ál-
dozat, nem lehet azért a váltság: (x) Itt ha a ki
veszteni né akarja ügyét a vitézkedésnek min-
den nehézségét, fáradságos, véres veritékes
munkáját csak el-visselyle, hogy győzedelmes-
kedhesse. Munkás hát az idvetség.

Hatodszor; Visgállyuc csak magunkat a'
mi nagy erőtelenségünkre képeft. Ugy-é, hogy
ez el-rejtett böltseségben tudofoknac kell len-
nunc; Az idvetség titkaibá erőssen, fundamen-
tomozott hitűeknac; Serény munkásoknac, a'
meg-tselekedendő dolgokban, áthatatofok-
nac, erősseneknac, a' fok szenyvedéséc alatt; Meg-
mozdulhatatlanul győzedelmes harczoloknac
minden ellenséginc ellen? Ugy vagy on bizo-
nyára, a' mint mind ezeket igen meg-értettük
ekkédig. S-kitsoda már mind ezekre, ugy-mint
magátul elégséges? senki, egy sem, azt kell
meg-vallanunc: Merő erőtelenségek vagyunc,
sőt a' mi nagyobb, mindenképpen való ellen-
kezéséc találatnak mi-bennünk. Hallyuc Sz.
Jánost (y) Ez a' kárhoztatás, azt mondja, hogy
világofság jött e' világra, de az emberek inkább
szerették a' setéttséget, hogy nem a' világofsá-
got,

(y) Joh.
3. 7. 19.

got, mert az ő cselekedetec gonofzoc valánac. Mert valaki gonofzul cselekedic, gyűlöli a' vilá-
gofságot, és né mégyen a' világofságra. Ugyan
ezen dolgot elég világofsan állartya Sz. Pál is;
mondván: (z) Né hogy alkalmazofok vólnanc
mi magunktul valaminec meg-gondolására,
ugy-mint magunktul, hané hogy alkalmazofoc
vagyunc, Istentul vagyon. Mit akar az Apostol
ez intésével? (a) Félelemmel, rettegéssel vi-
gyétec véghez a' ti idvefségteket? hanem az id-
vefség nec munkájában való nehézséget, és ma-
gunktul való tehetetlenséget meg-mutatni,
mert ezt teszi utánna. De az Isten az, a' ki azt
cselekefszi bennetek, mind hogy akarjátok,
mind hogy véghez vigyétek. Hasonló dolgot
tapasztalhatz Sz. Jánosnál tizen ötödikben. *Gr.*
Szintén ugy sajdítom én a' mi dolgunkat ez-
aránt, a' mint vala dolga Zachæusnac, (b) ki
ez, a' Jესust örömeft kívánnya vala látni, de ki-
csény ember lévén teste állásában, nem teheté
szerit a' környüle s. előtte álló-fok seregek miatt,
hanem Fige-fára hága-fel. Igy mivel minket a'
fok világi szorgalmatofságoknac, vagy fogla-
latofságoknac, munkáknac s-egyebeknec rö-
mence-

(z) 1. Cor.
3. 7. 8.

(a) Phil. 2.
12. & 13.

1. 1. 5.

(b) Luc. 19.
7. 2. seqq.

40   *SERKENGETŐ SZÓZAT.*
méntelen külön külön seregei vettenc környül,
azonban pedig igen igen kitsinyec és a prole-
kotskác vagyunc, tellyeséggel alkalmatlanoc,
à mennyei dolgokra; hanem ha à kegye-
lemnec fige-fájára emeltetünc fel. Sőt ön-
nön maga az Ur Jesus Christus jü bé mi hoz-
zanc, az idveffégnecc házunkban való bé-hozá-
sára, mint egy Zachæushoz.

I. *Ellen-vetés.* Mondhattya valaki; Ugy
tettzic külömben vagyon à dolog: Mert lám
Szent Dávid azt mondgya maga felől: hogy ő
széles uton jár: járok széles úton. *Psal. 119. v. 45.*
Idvezitönk-is ugy édesget parantsolatinac kö-
vetésére, hogy az ő parantsolati könnyec, *Matt.*
11. v. 28. s-Szent János-is azzal biztat, hogy az
ő parantsolati nem nehezec. *1. Joh. 4. 3.*

Felelet. I. A' Christus igája könnyü, ha a'
Moses Törvényéhez hasonlittyuc, mert ezt el-
viselhetetlenec állattya Szent Péter, à mikor
igy szól: Miért kísértitec az Istent, a' Tanitvá-
nyoc nyakában olly igát vetvén, mellyet sem a'
mi Atyáinc, sem mi el nem hordozhattunc. (c)

(c) Tselek.
15. 7. 10.

II. Mert a' ki mi tölünc ezeket kívánnya,
s-nékünc parantsollya, ugyan önnon maga-is
az, à

SE RKENGETŐ SZÓZAT.

az, à ki mi bennünc és mi érettünc s-helyettünc ugyan azonokat meg-tselekeszi s-veghez-is viszi. (d) Bizonittya ezt Sz. Pál, s-Idvezitönk-
is à már nem egyszer meg-emplitet helyeken, (d) Phil. 27.
v. 13. és 4.
v. 13.
Joh. 15. 5.
mellyeket à ki akarja meg-tekinthet.

III. Ide tóldom azt-is; hogy a' mi el-for-
dultságunc és ellenkező indulatinc, a' mellyek
igen szerelmetesek s-kivánatosfac, gyűlölséges-
sé, keserűvé, a' mellyek könnyek, nehezek-
ké teszik.

II. Mondhattya még-is valaki, ha illy szo-
ros az örök élet kapuja, tehát jobb hátra térni,
avagy csak el-mellőzni mellőlc, jobbra vagy
balra el-öldallani.

Felelet; Nem jobb, s-okai ezek: I. Mert
ez világ szerént való dolgokban nem szoktunc
igy okoskodni, s-nem-is helyes: Nehéza' be-
csületnec felső póttzára fel-hágni, gazdagsá-
got gűjteni, Tisztességes tudományokat, me-
sterségeket meg-tanulni. Azért csak el-vette-
tett becstelen forsban, szegénységben, tudatlan-
ságban maradgyunk-meg. Sőt à hasznos, dere-
kas jó dolgokban à nehézség ösztönül szokott
lenni, hogy annál inkább tselekedgyüc, kézzel

F

lábbal

lábbal rajta legyűnc. Holott penig à mi lelkűnc üdvességénél semmi nints nagyobb s-drágább dolog, az egy nehézségtől nem kell megidegenülni *Difficilia quae pulchra.*

II. Gyakorta a' nem akarataz oka, hogy a' miben nehézség vagyon, affelől lehetetlenség álmódostassék. De a' mint szoktak szólani: *Labor omnia vincit improbus.* Gyakorta úgy hiteti-el magát a' beteg, míg kényeskedhetic, hogy ő neki lehetetlen legyen csak meg-is fordulni s-lábára állani: Azonban hirtelen gyuladást, ellenség fegyverét kiáltsák, külömben találtatik. Így itt-is, &c.

III. Meg kell tudni, hogy a' bűnnek szolgálattya mindenkor nehezebb, az Isteni szolgálattyanál. *Rom. 6. v. 21. Tit. 3. v. 3.*

IV. Ha valaki véres veritékeig szolgál-is az ördögnek. De egyebet nem ígér, s-nem-is ád, hanem csak kint és örök gyötrelmet, sőt mennél nagyobb kedvét tölti ember az ördögnek, annál nagyobb kinnal fizet annac. Igaz ugyan, hizelkedic az embereknek, ígér Arany hegyeket, de ő a' mikor kenegyet akkor sérteget, a' mikor énekel akkor bűjöl bájöl, (e) ha ígér valami

(e) Matth.
4. 7. 3. 9.

valami gyönyörűséget, az avagy tsak árnyék, avagy meg-adása annak nints hatalmában.

V. *Jobb az ideig*-való közép-szerű keferű s-munka nehézsége, az idvesség egyenes útában. Mint a' soha meg nem aluvó tűz-égetése, és soha örökké meg nem haló férgek mardosása Pokolban: mert ott olyanoc lesz nec. *Esa. 66. vers. 24.*

VI. Meg-édesített nec ez nehézségeg és keferű izek az Jéfusnac nevével és drága Szent vé-rével, könnyecké tétet nec az ő igéje által. *Phil. 4. v. 13. Rom. 8. v. 37.*

VII. Nem léfzen haszontalan ez ilyen munka, hanem igen hasznos. Hallyuc Szent Pál Apostolt: (f) Szerelmes Atyámfiái, azt mondgya, erőssen és mozdulhatatlanúl álljatoc, bővölküdvén mindenkor az Urnac dolgában, mivel hogy tudgyátoc, hogy a' ti munkátoc nem hejában való az Urban. Sőt ez fáratság femmiképpen nem-is hasonlitando az munkának jutalmához, a' mint másutt ezen Apostol állattya mondván: (g) A' mi nyomoruságunknac egy szem-pillontásig való könnyűsége à ditsőségnec felette s-felette igen örökké-való ál-

(f) 1. Cor. 15. v. 5. 8
Heb. 6. v. 10.

(g) 1. Cor. 4. v. 17.

landóságát szerzi minékünc. Vízont; Azt mondom bizonynal, hogy a mellyeket mostan fzenyvedünc, nem hasonlitandó a ditsőséghez, melly nekünc meg-jelentetic. (b)

(b) Rom. 8. 7. 18.

Ezeket így értvén lássuc hasznait ez Tanuságnak.

Elsőben-is azért meg-czáfoltatnac immár ez világ szerént való emberc, és azoknac vélekedések, kik úgy vélik, alittyác, s-azzal hizelkednek magoknac, s-másoknac-is abban ütközetnek kövei, hogy semmi nincs könnyebb dolog, mint idvezülni, jóllehet Istenec szolgálattyánac meg-utalói, nem gyönyörködne az Isteni szent szolgálatban, sőt bátran merik mondani az Istenec; Távozzál-el mi-tőlünc, mert a te utaidnac ísméretiben nem gyönyörködünc. (i) Vallyon s-mitsoda a' mindenható Isten hogy tisztellyüc ötet, vagy mit használunc véle ha néki esedezünc? Elnekazonban a' testnek minden kivánságiban, ez világnac gyönyörűségekiben, mint ama' Gazdagoc Sz. Lukátsnál. (k) Elégne itélvén leñi, ha mikor aránzák, hogy lelkek ezentül meg-osztatic testektől, ha akkor azt kiálthattyác: Isten könyörülly rajtam!

(i) Job. 21. 7. 14. 15.
Malach. 3. 7. 14. 15.

(k) Luc. 22. és 26.

rajtam! Jésus légy velem! és így azontúl ottan
 úgy vélik, hogy ön-kényyén meg-nyílik az id-
 vefségnek szoros kapuja, és tágas bé-menetel
 engedtetik az örök-életre. Farahó szerzetin va-
 ló emberec ezec, ki túl midőn az Isten népe ké-
 redzenéc az szent Istenec szolgálattára, azt
 feleli: (l) Tsak hivolkodtoc és henyéltéc: azért (l) Exod.
 mondgyátoc, mennyűnk-el áldozzunc az Ur- 5. 17.
 nac. Mint ha! azoc vólnánac hivolkodóc, a'
 kik az Urnac áldoznac. O à nagy Istenért ser-
 kennyetek-fel! Imé fokan igyekeznecc bé-men-
 ni s-még sem mehetnecc, s-hát mivel biztattyá-
 toc magatokat à kik semmiképpen nem igye-
 keztec? A' piatző vólt helye à hivolkodásnac. De
 az Urnac szőlejében munkálodni kell. (m) Hal- (m) Matt.
 lyuc az idvetség el-vételével magát biztató Sz. 20.
 Pált mit mond: (n) Az hitet meg-tartottam, (n) 2. Tim.
 pályámát meg-futottam, amaz Nemes hartzot 4. 8.
 meg harczoltam. Ládd, mint vitte véghez tel-
 lyes életét? Arra int téged-is hogy fufs, de ugy,
 hogy jutalmat végy. (o) Mert jóllehet fokan (o) 1. Cor.
 futnac, de tsak egy vészti el à jutalmat, azért ha- 9. 14.
 nem futz, el-maradtz à jutalomtól. (p) Ha tu- (p) 2. Tim.
 fakodik-is valaki, de ha jól nem tusakodic, nem 2.

(19) Rom.
2. 7. 9.

vészzen jutalmat, s. hát te à ki soha nem tusakod-
tál, hogy mered magadat biztatni à jutalom el-
vételével? (9) Lesz ugyan jutalmad, lesz, de
harag, de boszszú-állás, nyomoruság, és szo-
rongató veszedelem: Mert à bűnec sóldgya
halál. Rom. 6. v. 23.

Másodszor; Előnkben adgya ezen tanúság,
melly nyavalyás emberek legyűnc mi minnyá-
jan, az Istennec bűn-botsátó irgalmasága, és
meg-újító kegyelme nélkül, és à mi Urunk Je-
sus Christusunknac segítő érdeme kivül. Imé
az idveségneccapuja olly szoros, mellyen le-
hetetlen magunc ereje által bé mennűnc, hogy
azért bé-megyűnc, leszen ez az Istennec bűn-
botsátó és meg-újító kegyelme, és à Jesus Chri-
stusnac érdeménec ereje által. A' mi minékűnc
nehéz, sőt lehetetlen, az Istennél lehetséges, kőn-
nyű. Lás ezek felől: *Joh. 15. v. 1--5. 2. Corint.*
3. 5. Luc. 1. v. 37. és 18. v. 24--27. A' mellyec az
emberec előtt lehetetlenec, az Isten előtt lehet-
ségesecc.

Harmadszor; Ha idvezűlni illy nehéz és
munkás, jaj hát azoknac. 1. Kik semmit e-
gyebet nem, hanem tsak gonoszt tselekesz nec!

Mint

Mint à Cretabélieket hozza-bé Szent Pál: (r) (r) Tit. 1.
 Hogy azok mindenkor hazugoc, gonofz va-
 7. 12.

dak, restt hafak. Jerem. 48. 11. Pfal. 119. 70. 2.

Kik az imátkozásban unalmasoc, álmoſſan áfi-
 tozóc, tunyák, restek, lágy-melegek à halga-
 tásban, à kegyefségnecc gyakorlásában. Atko-
 zott ki az Urnak dolgát tsalárdúl tselekefzi, (s)

(s) Jér. 48.
 7. 10.

hallya à kinek füle vagyon. 3. Kik mind kéz-
 zel lábbal és minden tehetséggel tsak arra atták

magokat, hogy à szoros kaput balra hagyván, à
 széles kapun való bé-menetelt érjék-el. Jó reg-
 gel fel-kelnecc à Christus ellen való tanátsra. (t)

(t) Matth.
 17. 7. 1. c.
 11. 7. 28.

Kik bűnnel terheltettec. Eördög töriben meg-
 fogattac.

Negyedſzer; Hasznos tanátsnac alítom ez
 tanúság alkalmatoſságával. Hogy midőn vala-
 kinecc ez világ-szerént minden dolgai szeren-
 tsésen folydogalnac, betsületi, gazdagsága igen
 nevekedic, az olyan ember igen *circumſpecte* vi-
 ſellye magát s-féllyen, magához gyanos légyen
 hogy ha valamiképpen nintsen-é ő à kárhozat-
 nac széles utában és tágas kapujában. Mivel
 hogy az út és kapu melly az életre viſzen ke-
 keny és szoros. Mellyben ember mint Lilium
 töviſ-

(u) Cant.
2. 7. 2

tövisfec között úgy vagyon. (u) Sokak az ő gonoszoc. *Psalms. 34. v. 20.* Ellenben, a gonoszoc szerentséfen nevelic erejeket ez világon.

(x) Luc.
8. 1. 21.

Lássad erről az hetven harmadic Soltárt. Jeremiásnac tizenkettődíc részec elől. (x) Erős vitéz őrizeti alatt vadnac, azért mindenc békeségben vagyon. Idvezitők is így szól ehez Szent

(y) Johan.
15. 7. 19.

Jánosnál. (y) Ha ez világból valóc vólnátoc, ez világ a mi övé szeretné azt. De mivel nem ez világból valóc vattok, hanem én választottalac ki tikteket è világ közzül, annak okáért gyűlöl tikteket è világ. Szemesnec kell hát lenni. Mert ez világ szerént a mikor ember láttatic leg-jobban lenni, ackor eshetic leg-nagyobb rosz rajta. Láss erre való példákat. *Dan. 4. v. 27. seqq. ib. cap. 5. v. 1. seqq. Luc. 12. v. 16. seqq.*

Eöcödször; Ti igazak, kegyes életű emberek a' Jesus Christusban, kik sok-képpen való nyavalyáffágokban sanyargattatok, örüllyetek! mert jól-lehet szorosa' kapu, de ugyan az életre viszen. Maga édes Idvezítő Christusunk adgya a' vigasztalást mondván: Eörüllyetek és örvendezzetek, mert a' ti jutalmatok bőfeges meñyekben. Mert ekképpen háborgatták
 a Pro-

à Profétákat-is kik ti előttetek vóltanak. Ból-
dogok lésttek, mikor tikteket szidalmaznak,
háborgatnak, és minden gouosz hazugságot
mondanak ti ellenetek én érettem. (z) Nem azt (z) Matth.
kell nézni, mitsoda uton mégy, hanem hová 5. 11. 12.
mégy, végy példát az Jesus Christufról, Sidók-
hoz irt levél nec tizenkettődic részénec máso-
dic versébül.

Hatodszor; Induly-el azért ó bünös lélek,
s-minden tellyes igyekezetedet fordítsad arra,
hogy à szoros kapun mehefs-bé az életre, ne
fajnáld à munkát, à bé-menetelben való nehéz-
ségeket: Mivel hogy nehéz, s-munkás, azzal
birattafsál arra, hogy annál serényebben mun-
kálódgyad az te idvességédet.

Mellyre inditsanak téged az következő okok:

I. Mert soha semmi nints olly à ki à maga
dolgára nézve hivolkodnéc: nézeld-el bár, s-
igy találod:

1. A' Tellyes Szent Háromság munká-
losfsza kegyelme által à mi idvességünket. Ugy
állattya Idvezítő Urunk mondván: (a) Az én (a) Joh.
Atyám mind ez ideig munkálkodic, én-is mun- 5. 17. 68
kálkodom; s-mi hát hivolkodgyunk-é? 9. 4.
Rom. 8. 28

G

2. Az

(b) Psalm.
34. 7. 8.
Sídok. 1.
7. 14.

2. Az Szent Angyaloc szüntelen az Isten orczája előtt állanac, Tábort járnac à hivek környül, kik Istentül szolgálatra ki-küldetnec. (b)

3. A' Szentec soha nem hívokodnac. Az Isten kegyelme nem vólt hejában való én nálam, hanem lelket munkálottam mint másoc, 1. Cor. 15. v. 10. azt mondgya Szent Pál.

(c) 1. Pet.
1. 7. 8.

4. Az Pokolbéli ördög szüntelen azon fut fárad, hogy mi el-kárhozzunc. (c) Nem kell-e tehát minékünk-is annál inkább szorgalmatoskodnunc azokon, hogy idvezüllyünc?

5. Minden féle, s-rendű emberec. Mesteremberec, Kalmároc, &c. melly ferényec éjjel nappal futnac, fáradnac, tsak külső-képpen magoknac használhassanac, s-mi mulattyuk-e el az örökké-valót?

6. Szárazat, Tengert bé-járnac à hitetlenec, hogy pokolra alá szállyanac, s-minket-is magockal oda vonnyanac Idvezitőnc mondása szerént *Matth. 23. v. 15.*

7. A' természetben minden élő mozgó állatoc ferényec. Mindenec képében emliti Salamon à hangyákat, hová-is igazit tégedet oh rest, és tunya ember. *Prov. 6. v. 6. 9.*

II. Lám azt mondgyuc hogy szerettyuc az Istent, tselekedgyuc tehát azokat à mellyeket az Isten kíván és szeret, hogy ezeket tselekedvén ahoz az Istenhez, azzal való közösülésre mehes-sűnc, ki à szoros kapun belől vagyon, à kit mi szeretűnc. A' szeretet és az szorgalmatotság

Diligo &
diligentia
sunt cogna
ta.

mint két el-öldhatatlan társoc, atyafiác, ugy vadnac edgyút. Lássad Szent Pál mondását: *Sidok. 6. v. 10. Joh. 14. v. 15.* Idvezitők-is azont állattya: Ha engemet szerettec, az én parantso-latimat meg-tartsátoc. Egyedül a' szeretet az, a' melly munkálodván nem munkálódic. Lássad a' Jakab példáját *Teremt. 29. v. 20.* s-szabd magadra.

III. A' mi keresztyéni Vallásunk-is ezen-re kötelez, és ősztönöz minket, ezt mondgya Dávid: (d) Seregenként mennec, mig nem meg-láttatnac Isten előtt Sionban. Mint Ma-gnes à vasat, ugy vonsza à *Religio* embert magá-hoz. Nem hizelkedő à *Religio*, kifiztet parantsol, nem hivolkodást szolgáltat.

(d) Pál.
84. v. 8.

IV. Fontollyuc s-gondollyuc az szoros kapun belől való örök-életnec méltóságát, é-deségét, boldogságát. Mellynec el-vételében

ez a közben - vetterett *Conditio*, hogy igyekezzünk a szoros kapun be-menni. A Jésus felől mondgya Szent Pál: Hogy az ő előtte való ő-róm helyében szenyvedet keresztet a gyalázatot meg-utálván, és az Isten székinéc jobbjára ült. *Heb. 12. v. 2. Apoc. 2. v. 10. 1. Cor. 9. v. 75. 76. és 15. v. 58. 2. Tim. 4. v. 7. 8. Dan. 12. v. 3. Phil. 3. v. 21. Matth. 13. v. 43. Psal. 16. v. 11. és 17. v. ult. 1. Cor. 2. v. 9. Apoc. 21. v. 4.*

Az a kérdés; *Eleg-e akar miképpen való igyekezeti?*

Felelet; Nem elég; hanem ez következendő dolgot kívántatnac.

I. Hogy igen igen alázatosoc legyünk. Ne fuválgodgyunc fel magunc serénkedésünkben, tselekedet által való igazságunknac érdemében. Tsak ez a mi mondásunc: haszontalan szolgác vagyunc, (e) ha szintén mindeneket meg-tselekednénk-is. *Lúc. 17. v. 10.* Mivel ugyan nem-is hasonlitandóc a mi szenyvedésinc azokhoz a jókhoz, &c. *Rom. 8. v. 18.* Sőt az örök élet Isten ajándéka. (f)

(e) 2. Cor. 4. 17.

(f) Rom. 6. 7. 23.

(g) Johan. 6. 7. 27. Johan. 2. 7. 15. 16.

II. Kegyelmet, *gráciát* keressünk, hogy a ditsóséggel meg-ajándékoztaffunc. *Matth. 6. v. 33.* Ez világot penig utálljuk-meg. (g) III. Si-

III. Sietve, ugyan futva, minden tétovázás, *Conditio*k-nélkül magunkat testestül lelkestül, az mértékletességnek, igazságnak szentségnek munkájára adgyuc. (h) Szép hasonlatosság alatt adgya ezt előnkben Salamon *Eccles. 9. v. 10.* A' te ruháid mindenkor legyenek fejéred, és az olaj a te fejedről el ne fogyatkozzék. (i)

(h) 1. Cor. 7. v. 29. & seqq.

(i) Tit. 2. v. 12.

IV. Mindeneknek felette a Jesus Christussal való egyesülést és közösülést keressük, hit által ő hozzá ragaszkodgyunc. (k) A' ki ajtó, *Joh. 10.* út, élet, igazság. *Joh. 14. v. 6. Joh. 15. v. 5. és 6. v. 28. 29. és 10. v. 27.*

Luc. 1. v. 74. 75.

(k) 2. Pet. 1--5. ad v. 11.

V. Halgatóc legyünk hogy éllyünk. Az Isten akarattya, hogy azon ajtón mennyen-bé az életre, mellyen a világ kezdetiben bé-ferkezett volt a halál. A' hit az Isten igéjének hallásából, (l) kell hát kinec kinec gyermekségétül fogva tanulni, &c. (m)

(l) Rom. 10.

(m) 2. Tim. 3. v. 15. 16. 17.

VI. Imádkozzunk, hogy bé-mehessünk a szoros kapun. Hallyuc Sz. Pált. Meg-hajtom az én térdemet a mi Urunk Jesus Christusnak A-tya előtt, hogy adgya néktec az ő gazdag ditsőségejért, hogy alhatatosan erősedgyetek-meg a Szent Lélek által a belső emberben, &c. *Eph. 3.*

v. 14--19. *Matt. 6. v. 10.* Jöjjön-el à te Országod, hogy ezt így kérjúc úgy parantsoltatott.

Ha ezek et ekképpen s-igly tselekefszűc, ilyen módon adatic nekűnc bőséggel, à mi Urunknac és meg-tartó Jesus Christusunknac örök Országában való bé-menetel. *Amen!*

Eddig lön a szomorú alkalmatossággal a Tanítás.

A' mi pedig illeti az jelen-való alkalmatosságot, kivántam vólna à nagy hatalmú Istenül Nemzetes *Dalmadi István* Uram, és kiki kegyelmedet: hogy ez Uj esztendőnc kezdetiben, ennyi jelen lévő betsületes jó-akaróiddal, nem illy váratlan szomorú alkalmatossággal látogathatync vala házadat. De úgy kellett lenni, s-nékűnk-is abban kell meg-nyugodnunc à mint à nagy Ur akarta, kinél mind az élet s-mind az halál hatalma. Kellőt mondoc annak-okáért. Elsőben; ez Urban ki-múlt kisded szerelmes magzatotokon felettéb ne keseregjete. Sőt ha szerettéte, s-jovát kivántátoc, (mint hogy ez meg-is völt) vegyete vigasztalást, hogy Isten őtet el-költöztette. Bizonyos ez hogy ilyenké

à Men-

Mennyeknek Országá. *Talium est regnum Caelorum. Matt. 19. v. 14.* Ertitek. é ezt? Bezzeg jól tótt Isten szemetec láttára veletec; s-kiváltképpen ő véle. Hallátok-é oda fellyeb menyi fáratságos, terhes munkát kíván az örök-életben való bemenetel, és mely kevesen meñec oda bé, még azoc közzül-is à kik igyekezec. Első véle közlött nagy jó: mert meg-menekedet azok-tól à terhes munkáktól. Másodic; A' melly nagy jóhoz mi élemedettebbec nagy fáratsággal jutunc, ő melly hamar s-bizonyossan igen könnyen el-érte. Eőrülly hát inkább kegyes Anya s-Anya, hogy tudod, melly jó állapotot ért, illy hamar kisdedetec. *Második* azt mondom; Nem kesergés helyetec, hanem készülés kisdedetec után Dáviddal. (n) Miképpen azt kérditek? Azt mondgya Idvezitőnc: (o) ha meg nem tértec, és olyanoc nem léstec mint à kis gyermekek, semmiképpen nem mentek-bé az Mennyeknek Országában. Nem értelemmel hanem gonofsággal, à mint Szent Pál ki fejezte. (p) Ez Tanáts szerént igyekezzetec azon, hogy à szoros kapun melly az örök-életre viszen, bé-mehessetec. Sőt minnyájan kik ez szomorú

(n) 2. Sam.
12. 23.

(o) Matt.
18. 3.

(p) 1. Cor.
14. 20.

alkalmatossággal jelen vattoc. Még is kérlec,
s-még-is hivlac Igyekezsetec bé-menni ez szo-
ros kapun, hogy ofzton el-vehesétec amà nagy
jót, mellyet szem nem látott, fül nem hallott,
ember nec nyelve ki nem mondhat, elméje meg
nem foghat; (q) hogy ez szoros kapuban való
fáratságos munkátoc után, vehesfetecc nyugo-
dalmat, és à ti tselekedeteitek nec jutalmát amaz
Isten előtt való örömet, mellyben vagy on
elégység, és az ő jobján való min-
denkori örömet!

Amen!

V E G E.

THE HISTORY OF THE
LIFE OF
SAMUEL JOHNSON
BY
JAMES BOSWELL
IN TWO VOLUMES
LONDON
PRINTED BY A. MILLAR, IN THE STRAND
MDCCLXXVI

alkalmatossággal jelen vattoc. Még is kérlec,
s-még-is hivlac Igyekezsetec bé-menni ez szo-
ros kapun, hogy ofzton el-vehesétec amà nagy
jót, mellyet szem nem látott, fül nem hallott,
ember nec nyelve ki nem mondhat, elméje meg
nem foghat; (q) hogy ez szoros kapuban való
fáratságos munkátoc után, vehesfetece nyugod-
dalmat, és à ti tselekedeteitek nec jutalmát amaz
Isten előtt való örömet, mellyben vagy on
elégység, és az ő jobján való min-
denkori örömet!

Amen!

V E G E.

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8

Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

TIFFEN Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

